

Portal del capdavall de la vila

Sant Sadurní d'Anoia

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: c. de l'Església, amb plaça del Pont Romà.
Alçada: 147,6

Coordenades:

Latitud: 41.42545
Longitud: 1.7897
UTM Est (X): 398868
UTM Nord (Y): 4586695

Classificació

Número de fitxa 08240 - 4
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Modern
Segle XVII
Any 1650
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Dovella central amb decoració deteriorada, alguns carreus afectats per la humitat.
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Simbòlic
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Sant Sadurní d'Anoia (Plaça de l'Ajuntament, 1 08770, Barcelona)
Autoria de la fitxa Josep Anton Pérez Arriaga (TRÍADE Serveis Culturals)
Data de registre de la fitxa: dl., 04/11/2024 - 13:52

Descripció

Es tracta de l'estructura exempta d'un portal que ha arribat als nostres dies, reimplantada després d'haver estat desmuntada del mateix emplaçament i conservada sense muntar durant varies dècades. Originalment, el portal era una de les entrades de la vila murada, avui només es pot veure estrictament l'estructura dels muntants i l'arc del que va ser el portal.

Dos contraforts de formigó suporten l'estructura, que consta de dos muntants amb carreus de pedra irregulars i escairats, més grans en la base que en la part superior, on s'assenten les dovelles que formen un arc rebaixat, amb dovelles de mida similar.

La imatge actual de l'arc no sembla tenir el mateix radi de curvatura que l'original, a jutjar per la comparança amb imatges antigues del portal. La dovella central destaca per tenir una inscripció, on s'aprecia molt bé la data de 1797 a la part baixa, i és molt més degradada i il·legible la data de la part superior, de 1650. Entre les dues dates hi ha dues figures decoratives en baix relleu, possiblement angelets, enmig dels quals es veu l'escut caironat amb els quatre pals (escut municipal del segle XVII), al seu interior, i envoltades d'una orla que sustenten les mans de les figures.

Observacions:

El portal del capdavall de la vila es coneix popularment com "Arc de la Plaça del Pont Romà".

Història

Aquesta portalada presidia originalment l'extrem oest de l'antiga vila, entre el Raval i el carrer de Cavallers (actual carrer Dr. Escayola). L'any 1650 inscrit a l'escut de la dovella central indicaria la cronologia d'aquella primera ubicació. L'altra data inscrita, "1797", indicaria l'any en què el portal fou traslladat per convertir-se en el portal d'accés del capdavall de la vila. (SERVEI D'ARXIU MUNICIPAL DE SANT SADURNÍ D'ANOIA, 2004). La causa del trasllat tindria relació a la urbanització del Raval (LLORAC, 2017).

Mentre Sant Sadurní estava emmurallada, aquest portal seria un dels punts d'entrada a la vila més destacats. Durant la segona Guerra Carlina, un escamot carlí intentà enderrocar-lo per assaltar la població, sense aconseguir-ho. (QUEROL, 2001)

Entre els anys 1965 o 1967 el portal es va desmuntar per permetre la circulació de vehicles (SERVEI D'ARXIU MUNICIPAL DE SANT SADURNÍ D'ANOIA, 2004).

L'any 2008 el monument va ser reconstruït, procedint també a la correcció dels radis de la curvatura de l'arc, per l'Ajuntament de Sant Sadurní amb un pressupost de més de 26.000 euros. El monument es va elevar uns 20 cm. sobre la cota original per possibilitar el pas de vehicles grans, i es van col·locar els contraforts actuals per donar-li estabilitat (AJUNTAMENT DE SANT SADURNÍ D'ANOIA, 2008).

Bibliografia

AJUNTAMENT DE SANT SADURNÍ D'ANOIA. (2008). "L'arc del pont romà reconstruït i reubicat al seu antic emplaçament". *Casa de la Vila*. Butlletí municipal de 01-04-2008, p. 8.

LLORAC, Salvador (2017). Sant Sadurní d'Anoia: fonaments identitaris. El Cep i la Nansa, Vilanova i la Geltrú, p. 171.

QUEROL, Carles (2001). Viatge iconogràfic al segle XX. Sant Sadurní d'Anoia. Ramon Nadal , editor, p. 12.

ROIG, Glòria; BALLESTA, Carme (1995). “Els noms dels carrers de la vila de Sant Sadurní”, a *Miscel·lània Penedesenca* 1994, vol. 19, pp. 239-280.

SERVEI D'ARXIU MUNICIPAL DE SANT SADURNÍ D'ANOIA (2004). Sant Sadurní d'Anoia. Col. Imatges i Records. Viena edicions, Barcelona, p. 23.

Enllaços d'interès:

[Els noms dels carrers de la vila de Sant Sadurní](#)

